

**Tiina Elovaara sin ym.**

## **Lakialoite laiksi ulkomaalaislain 52 §:n muuttamisesta**

**Eduskunnalle**

### **ALOITTEEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ**

Lakialoite sisältää esityksen muutoksesta ulkomaalaislain 4 luvun 52 §:ään. Maahanmuuttoviraston oleskeluluvan saamisen kriteereille esitetään muutosta ottaa käyttöön inhimillisestä syystä sovellettava oleskeluluvan saaminen. Muutos oikeuttaisi oleskelulupaa hakevalle maahanmuuttajalle mahdollisuuden osoittaa oleskelukelpoisuutensa aktiivisen ja onnistuneen kotoutumisen perusteella.

Yhteiskuntaan integroituminen on monivaiheinen prosessi, joka vaatii oleskelulupaa hakevalta henkilöltä motivaatiota ja kovaa työtä. Suorittamalla yhteiskunnan asettamia velvoitteita, kuten kielen opiskelua, aktiivista työnhakua ja rikkeetöntä elämää, tulisi oleskelulupaa hakevalla olla mahdollisuus osoittaa nämä onnistuneen kotoutumisen meriitit.

Nykyisessä pykälässä huomioidaan Suomeen syntyneiden siteiden näkökulma, se voi tarkoittaa esimerkiksi avioliiton solmimista tai perheenlisäystä. Suhteiden muodostaminen vaatii aikaa ja uhrauksia. Yhtä lailla ammatillinen kouluttautuminen tai kielen opiskelu vaatii henkilökohtaisia resursseja, jotka vievät oleskelulupaa hakevalta aikaa muista asioista pois. Oleskelulupaa hakevalla on rajallisesti resursseja ja aikaa rakentaa kaikkia mahdollisia elämiseen liittyviä osa-alueita.

Maahanmuuttajien integroinnista aiheutuu väistämättömiä kuluja valtiolle. Oleskelulupahakuprosessin aikana hakija käyttää valtion julkisia palveluita, kuten terveydenhuoltoa, koulutuspalveluita ja muita yhteiskunnalliseen integroitumiseen liittyviä palveluita. Kaikista näistä aiheutuu kuluja aina siihen asti, kunnes päätös oleskeluluvan saamisesta tai epäämisestä on muodostettu.

Oleskeluluvan hakijaan kuluu ennakkoimaton määrä valtion varoja. Aktiivinen ja onnistunut oleskelulupaa hakenut ihminen voi lunastaa valtion sijoituksen saamalla oleskelupaikan perustuen menestyneeseen kotouttamisprosessiin. Nykyisen pykälän mukaan oleskelulupaa hakeva ei voi osoittaa meriittejään Maahanmuuttovirastolle tai tuomioistuimelle.

Esimerkiksi suomalaisen lukion suorittanut oleskelulupaa hakeva opiskelija on aktiivisesti kouluttautunut suomalaisen yhteiskunnan asettamien koulutustavoitteiden mukaisesti. Suomalaista lukiota ei voi suorittaa, ellei opettele kieltä. Opiskelun yhteydessä muodostuu erilaisia siteitä, jotka edesauttaisivat maahanmuuttajataustaisen tulevaisuutta Suomessa.

## **Lakialoite LA 88/2018 vp**

Tässä tapauksessa, jos oleskelulupaa hakeva saa karkotuspäätöksen, on Suomen yhteiskunnalta mennyt käytännössä valtion varoja hukkaan, kenenkään hyödyntämättä niiden maksimaalista potentiaalia.

Tällä hetkellä turvapaikkamenettelyssä ei arvioida sitä, minkälaisia töitä tai koulutusta hakija on suorittanut.

Hallituksen maahanmuuttopoliittisessa ohjelmassa työperusteista maahanmuuttoa tulisi vahvistaa. Ohjelma linjaa toimia, joilla houkutellaan kansainvälisiä osaajia, jotka edistävät työvoiman maahanmuuttoa ja sitä tukevaa kotoutumista ja hyviä väestösuhteita eri väestöryhmien välillä.

Jos tavoitteena on tunnistaa ja hyödyntää nykyistä tehokkaammin maassa jo asuvien maahanmuuttajien työvoima- ja osaamispotentiaali, sen voisi tunnistaa jo kotoutumisen aikana.

Työ- ja elinkeinoministeriön maahanmuuttoyksikön mukaan turvapaikanhakijoiden potentiaali ymmärretään, mutta työ- ja elinkeinoministeriön piiriin henkilö tulee vasta siinä vaiheessa, kun oleskelulupa jo on.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

*että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:*

## **Laki**

### **ulkomaalaislain 52 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

*muutetaan* ulkomaalaislain (301/2004) 4 luvun 52 §:n 1 momentti seuraavasti:

#### **52 §**

#### *Oleskeluluvan myöntäminen yksilöllisestä inhimillisestä syystä*

Suomessa olevalle ulkomaalaiselle myönnetään jatkuva oleskelulupa, jos oleskeluluvan epäminen olisi ilmeisen kohtuutonta hänen terveydentilansa, Suomeen syntyneiden siteiden, aktiivisen ja onnistuneen kotoutumisen tai muun yksilöllisen inhimillisen syyn vuoksi, kun erityisesti otetaan huomioon olosuhteet, joihin hän joutuisi kotimaassaan, tai hänen haavoittuva asemansa.

---

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

---

## **Lakialoite LA 88/2018 vp**

Helsingissä 11.12.2018

Tiina Elovaara sin  
Lea Mäkipää sin  
Martti Mölsä sin  
Kimmo Kivelä sin  
Ari Jalonen sin  
Matti Torvinen sin  
Simon Elo sin  
Antti Kurvinen kesk  
Petri Honkonen kesk  
Satu Hassi vihr  
Harri Jaskari kok  
Mikko Alatalo kesk  
Arto Pirttilahti kesk  
Sari Tanus kd  
Anne Louhelainen sin  
Veera Ruoho kok  
Mari-Leena Talvitie kok  
Olli-Poika Parviainen vihr  
Saara-Sofia Sirén kok